

A black and white photograph of two women smiling. The woman in the foreground is looking towards the camera, while the woman in the background is slightly out of focus.

Samverkansavtal inom kommunal sektor

Avtalet om Samverkan – FAS 05

FAS står för Förnyelse – Arbetsmiljö – Samverkan. Det är ett centralt avtal som slutits mellan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och de centrala fackliga organisationerna inom den kommunala sektorn. Syftet med samverkan är att arbetsgivare, fackliga organisationer samt chefer och medarbetare tillsammans ska arbeta för en väl fungerande verksamhet och en bra arbetsmiljö i livets alla skeden. Samverkan innebär att göra hälsa och arbetsmiljö till en naturlig del av verksamhetsutvecklingen och det dagliga arbetet. Att arbeta med jämställdhet och mångfald inom ramen för samverkan ska vara en självklarhet.

Samverkan är ett sätt förena och utveckla medbestämmandelagens regler om information och förhandling med arbetsmiljölagens bestämmelser. Att samverka är att göra arbetsklimatet mindre formellt och mer demokratiskt. Utifrån kunskap om vad som gäller enligt lagar och avtal kan vi genom samverkan hantera vardagen på ett enklare sätt. Att samverka innebär att vi skapar förutsättningar för allas möjlighet att delta och påverka.

Samverkan tar hand om verksamhetsgemensamma frågor. Mer information finns på www.ifas.se.

Juseks syn på samverkansavtal

Samverkan är ett sätt att få medarbetarna aktiva i diskussioner som gäller hälsa och arbetsmiljö. En tanke är att förena dessa frågor med frågor om verksamhetsutveckling. Genom att träffa lokalt samverkansavtal uttrycker de lokala parterna en gemensam ambition och en modell för hur arbetet ska gå till.

Samverkan stämmer väl överrens med Juseks politik att sätta individen i fokus. Samverkan har fokus på utvecklingssamtal och arbetsplatsträffar där alla medarbetare kan vara delaktiga och har möjlighet att direkt påverka sin arbetssituation. Detta innebär att våra medlemmar får ett större inflytande.

Samverkan sker även på ett verksamhetsövergripande plan i samverkansgrupper som består av representanter från arbetsgivaren och arbetstagarorganisationerna.

Fackliga företrädare i kommuner och landsting

Möjligheten till lokalt fackligt inflytande ser olika ut i de kommuner/landsting där Jusek har medlemmar. I vissa kommuner/landsting representeras medlemmarna, på den övergripande samverkansnivån, av en lokal Jusekförening eller av en lokal förtroendevald som kan vara verksam i hela kommunen/landstinget eller i en del av den. I några kommuner/landsting har Jusek ingen lokal representation alls. Där sker samverkan enbart genom medlemmarnas deltagande i samverkan på arbetsplatserna.

I de kommuner/landsting där Jusek saknar lokal representation fungerar Juseks kansli formellt som lokal part.

I några kommuner/landsting arbetar Jusek tillsammans med andra Sacoförbund genom Sacoråd. Ett Sacoråd är en sammanslutning av de Sacoförbund som finns i kommunen/landstinget. Sacoråden har egna stadgar och utser en ordförande. Sacorådet brukar representera Sacomedlemmarna i frågor som är verksamhetsövergripande vilket framförallt sker i central samverkan. Vid förbundsspecifika frågor är det Jusek som företräder medlemmarna och sådana frågor bör inte hanteras inom ramen för samverkan utan hanteras i reguljära förhandlingar enligt medbestämmandelagen.

Hur fungerar samverkansavtalet utan lokal facklig representation?

Lokal samverkan innebär erfarenhetsmässigt en förbättring, i förhållande till medbestämmandelagen, vad gäller påverkansmöjligheter för medlemmarna inom kommunal sektor. Det beror bl a på att med en fortlöpande dialog påverkar medarbetare och de fackliga organisationerna på ett tidigare stadium i en förändringsprocess och inte när ett förslag i princip är färdigutformat. Men samtidigt kräver detta en kunskap om verksamheten som endast en medarbetare eller en förtroendevald som finns i kommunen/landstinget kan ha.

Om den fackliga representationen saknas är formellt en ombudsman på Juseks kansli lokal part. Eftersom ombudsmannen inte kan verksamheten på samma sätt som en anställd begränsar det hans eller hennes möjligheter att delta i samverkansträffar. Det innebär att Jusek i sådana fall inte representeras i samverkansgrupper. Vid stora och för medlemmarna viktiga frågor som rör t ex anställning/omställning, kommer ombudsmannen att delta.

Den stora möjlighet som finns till påverkan av kommunens/landstingets utveckling och för Juseks medlemmar betydelsefulla frågor på en övergripande nivå, förutsätter att det finns lokal förtroendevalda. Vi vill därför uppmuntra dig som är intresserad till ett fackligt engagemang. Hör av dig till Juseks kansli, så berättar vi mer om vad det innebär.